

Onze rol als expertisecentrum op het gebied van euthanasie

expertisecentrum
euthanasie

Tineke Guldemond

Gepensioneerd Kinderverpleegkundige

Verpleegkundige Expertisecentrum Euthanasie
(part time) sinds 2015

Echtgenote, moeder, oma

Tijdig praten over het levenseinde

- Waarom nadenken?
- Wat is het risico als u niet praat met uw arts?
- Met wie en wanneer?

- 1. Wat wilt u weten van de arts?**
- 2. Waar bent u bang voor?**
- 3. Wat wilt u dat de artsen doen als u lijdt?**
- 4. Waar wilt u het liefst sterven?**
- 5. Wat schrijft u in de wilsverklaring?**
- 6. Welke mensen kunnen u helpen?**

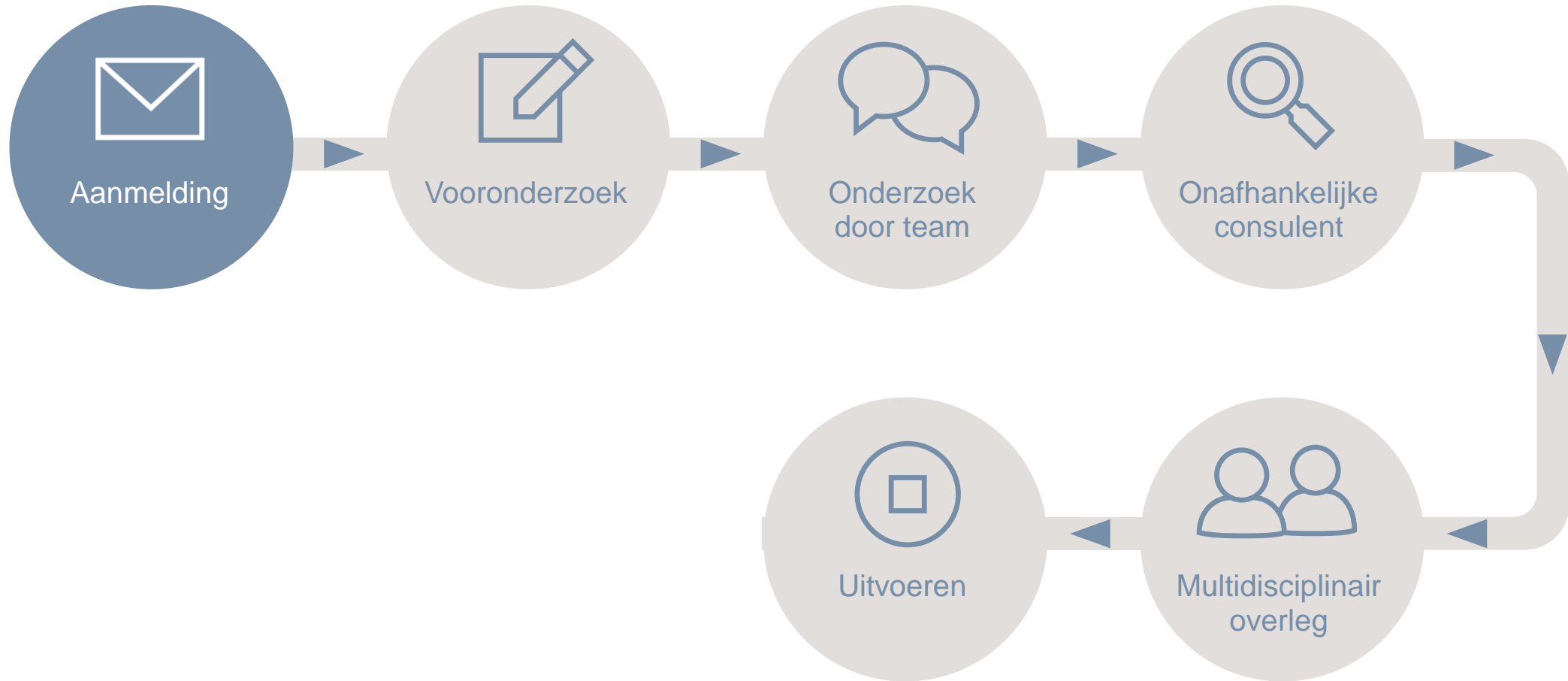
- 1. Non-reanimatie verklaring**
 - 2. Behandelverbod**
 - 3. Palliatieve sedatie**
 - 4. Stoppen met eten en drinken**
 - 5. Euthanasie met drank of injectie**
 - 6. Duo-euthanasie**
 - 7. Middel X, Sarco**
- N.B. Orgaan donatie/hersendonatie?**

Feiten en fabels

Nee = staan Ja = zitten

expertisecentrum
euthanasie

Euthanasie is een fluitje van een cent en zo geregeld

Euthanasie is een fluitje van een cent en zo geregeld

**Arts is verplicht mee te werken aan een euthanasie
verzoek**

**Euthanasie is geen recht van de patiënt
en geen plicht van de dokter**

Euthanasie is een fluitje van een cent en zo geregeld

**Arts is verplicht mee te werken aan een euthanasie
verzoek**

De SCEN arts moet toestemming geven voor euthanasie

Euthanasie is een fluitje van een cent en zo geregeld

Arts is verplicht mee te werken aan een euthanasie verzoek

De SCEN arts moet toestemming geven voor euthanasie

Mijn euthanasie is geregeld, want ik heb een wilsverklaring

Euthanasie is een fluitje van een cent en zo geregeld

Arts is verplicht mee te werken aan een euthanasie verzoek

De SCEN arts moet toestemming geven voor euthanasie

Mijn euthanasie is geregeld, want ik heb een wilsverklaring

Mijn euthanasie is geregeld, want ik heb een Leven Testament

De familie moet het eens zijn met het euthanasie verzoek

De familie moet het eens zijn met het euthanasie verzoek

Om euthanasie te krijgen moet je terminaal ziek zijn

De familie moet het eens zijn met het euthanasie verzoek

Om euthanasie te krijgen moet je terminaal ziek zijn

Ook bij voltooid leven is euthanasie mogelijk

De familie moet het eens zijn met het euthanasie verzoek

Om euthanasie te krijgen moet je terminaal ziek zijn

Ook bij voltooid leven is euthanasie mogelijk

Palliatieve sedatie is een alternatief voor euthanasie

Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

De zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 293, tweede lid, Wetboek van Strafrecht, houden in dat de arts:

a) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van een **vrijwillig en weloverwogen** verzoek van de patiënt,

Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

De zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 293, tweede lid, Wetboek van Strafrecht, houden in dat de arts:

- a) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van een **vrijwillig en weloverwogen** verzoek van de patiënt,
- b) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van **uitzichtloos en ondraaglijk lijden** van de patiënt,

Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

De zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 293, tweede lid, Wetboek van Strafrecht, houden in dat de arts:

- a) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van een **vrijwillig en weloverwogen** verzoek van de patiënt,
- b) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van **uitzichtloos en ondraaglijk lijden** van de patiënt,
- c) de patiënt heeft **voorgelicht** over de situatie waarin deze zich bevond en over diens vooruitzichten

Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

De zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 293, tweede lid, Wetboek van Strafrecht, houden in dat de arts:

- a) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van een **vrijwillig en weloverwogen** verzoek van de patiënt,
- b) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van **uitzichtloos en ondraaglijk lijden** van de patiënt,
- c) de patiënt heeft **voorgelicht** over de situatie waarin deze zich bevond en over diens vooruitzichten
- d) met de patiënt tot de overtuiging is gekomen dat er voor de situatie waarin deze zich bevond **geen redelijke andere oplossing was**

Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

De zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 293, tweede lid, Wetboek van Strafrecht, houden in dat de arts:

- a) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van een **vrijwillig en weloverwogen** verzoek van de patiënt,
- b) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van **uitzichtloos en ondraaglijk lijden** van de patiënt,
- c) de patiënt heeft **voorgelicht** over de situatie waarin deze zich bevond en over diens vooruitzichten
- d) met de patiënt tot de overtuiging is gekomen dat er voor de situatie waarin deze zich bevond **geen redelijke andere oplossing was**
- e) ten minste één andere, **onafhankelijke arts** heeft geraadpleegd, die de **patiënt heeft gezien** en **schriftelijk zijn oordeel heeft gegeven** over de zorgvuldigheidseisen, bedoeld in de onderdelen a tot en met d, en

Wet Toetsing Levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

De zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 293, tweede lid, Wetboek van Strafrecht, houden in dat de arts:

- a) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van een **vrijwillig en weloverwogen** verzoek van de patiënt,
- b) de overtuiging heeft gekregen dat er sprake was van **uitzichtloos en ondraaglijk lijden** van de patiënt,
- c) de patiënt heeft **voorgelicht** over de situatie waarin deze zich bevond en over diens vooruitzichten
- d) met de patiënt tot de overtuiging is gekomen dat er voor de situatie waarin deze zich bevond **geen redelijke andere oplossing was**
- e) ten minste één andere, **onafhankelijke arts** heeft geraadpleegd, die de **patiënt heeft gezien** en **schriftelijk zijn oordeel heeft gegeven** over de zorgvuldigheidseisen, bedoeld in de onderdelen a tot en met d, en
- f) de levensbeëindiging of hulp bij zelfdoding **medisch zorgvuldig heeft uitgevoerd.**

Euthanasie bij dementie

Dementie

= een verzamelnaam voor ziektebeelden die gekenmerkt worden door geheugenproblemen, stoornissen in het denkvermogen en veranderingen in het gedrag.

- ❖ het uitvoeren van allerlei dagelijkse handelingen gaat moeilijker
- ❖ praten wordt moeilijker
- ❖ het besef van tijd kan afnemen
- ❖ het karakter van de persoon kan veranderen

Soorten dementie

• Ziekte van Alzheimer (AD)	50-60%
• Vasculaire dementie (VD)	10-15%
• Lewy-body dementie (DLB)	10%
• Combinatie Alzheimer en vasculaire dementie	15%

Zeldzamere vormen van dementie:

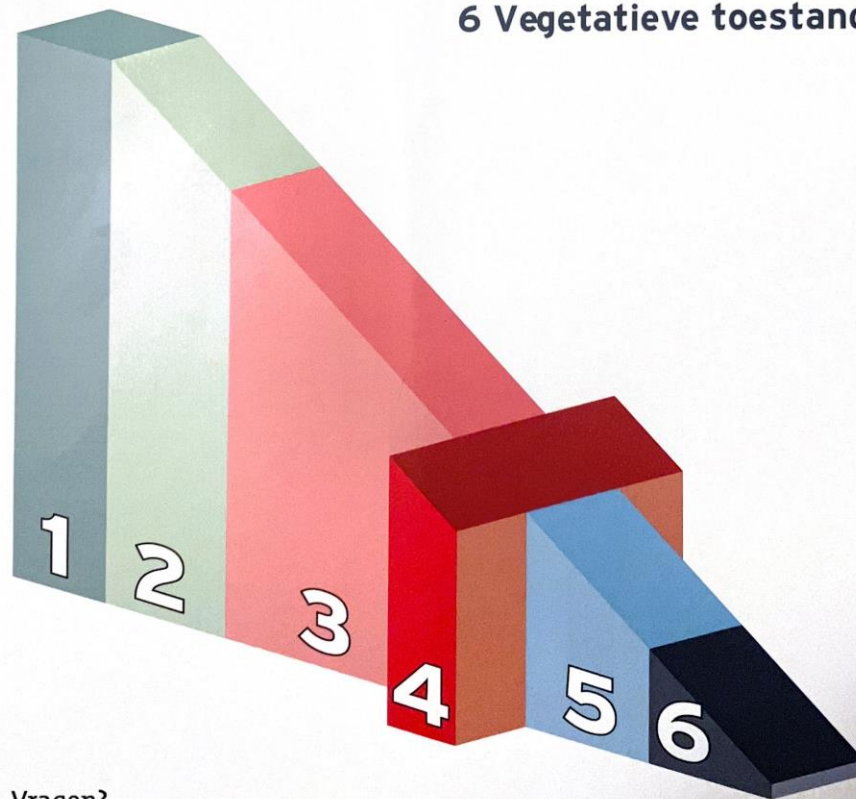
- Frontotemporale dementie (FTD)
- Parkinson dementie

Euthanasie bij dementie

Schematisch overzicht

- 1 Niets aan de hand
- 2 Beginnende klachten
- 3 Diagnose is gesteld
- 4 Omslagzone
- 5 Gevorderde dementie
- 6 Vegetatieve toestand

Vragen?

NVVE Steunpunt Levensende en Dementie 020 6200690

Standpunt van Expertisecentrum Euthanasie

Belang van de wilsverklaring

Zolang een hulpvrager wilsbekwaam is en zijn of haar euthanasiewens zelf kan verwoorden, is een wilsverklaring niet persé noodzakelijk. Het document geeft echter inzicht in hoe de hulpvrager bij het opschrijven van de wilsverklaring dacht over euthanasie en het lijden dat voor hem of haar ondraaglijk is. Daarnaast is het een nuttig instrument om aan te tonen dat een euthanasiewens al langer bestaat en biedt het een handvat om met arts en naasten te praten over het levenseinde.

De wilsverklaring is echter geen vrijbrief voor euthanasie. De arts bepaalt of hij of zij het verzoek kan honoreren, waarbij hij of zij niet alleen tot de overtuiging moet komen dat het gaat om een vrijwillig en weloverwogen verzoek, maar ook aan de andere zorgvuldigheidseisen moet voldoen.

Standpunt van Expertisecentrum Euthanasie

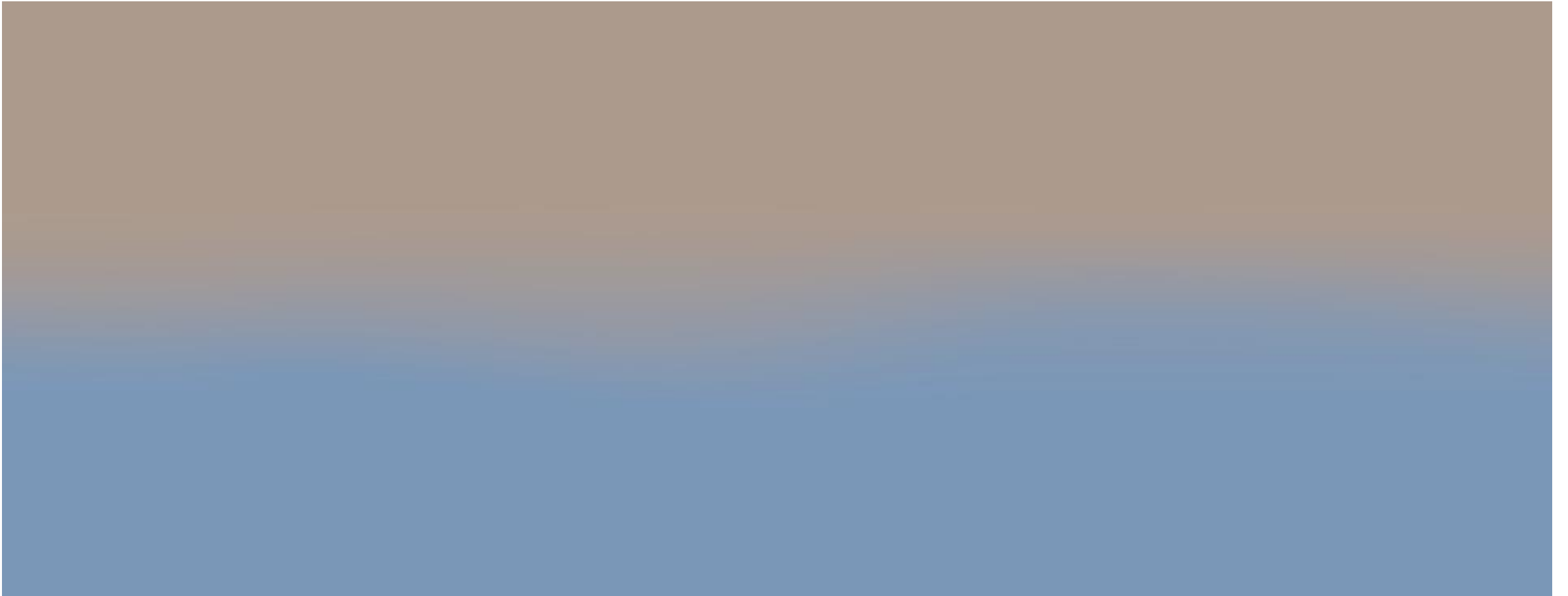
Euthanasie bij wilsonbekwaamheid

Dementie is een progressieve ziekte. Het kantelpunt tussen het moment waarop de hulpvrager nog kan zeggen wat hij wil en waarop dat niet meer lukt, is moeilijk te voorspellen. Patiënt en arts moeten samen op zoek naar het beste moment om euthanasie te verlenen, waarbij een euthanasieverzoek niet te vroeg wordt ingewilligd en zeker niet te laat. Is iemand eenmaal wilsonbekwaam dan wordt het voor een arts haast onmogelijk een euthanasieverzoek in te willigen.

Discussie

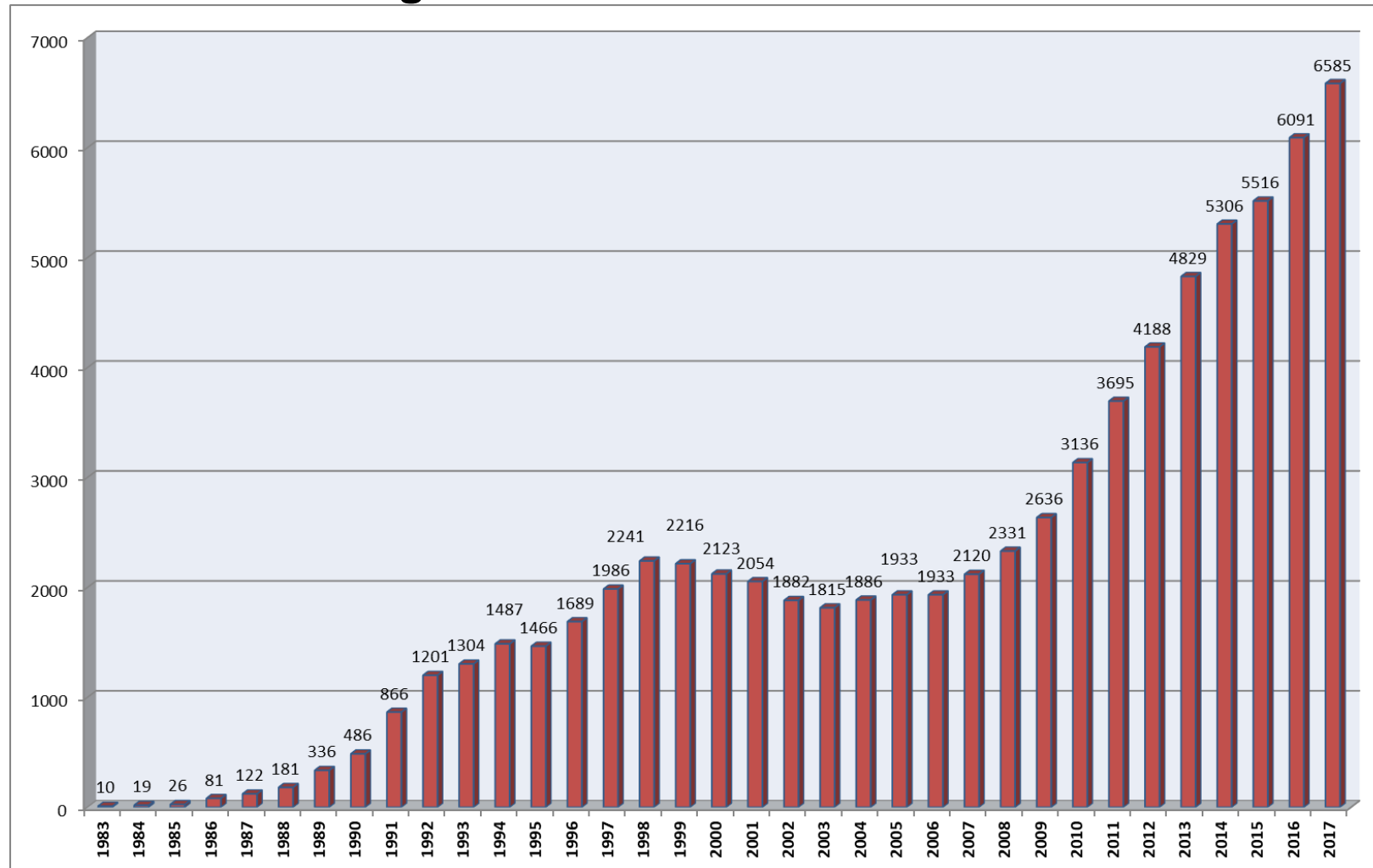
Dank u wel voor
uw aandacht

Euthanasie in Nederland

Euthanasiemeldingen in Nederland

2017 | 6585 meldingen
2018 | 6126 meldingen
2019 | 6361 meldingen
2020 | 6938 meldingen
2021 | 7666 meldingen
2022 | 8720 meldingen

Waarom kan de behandelaar niet helpen?

- 38% Twijfel omtrent zorgvuldigheidscriteria
- 22% Gebrek aan ervaring (specifieke situatie)
- 31% Principiële en persoonlijke redenen
- 7% Relatie met patiënt
- 2% Overige redenen

n= 3.644 | data Expertisecentrum Euthanasie

